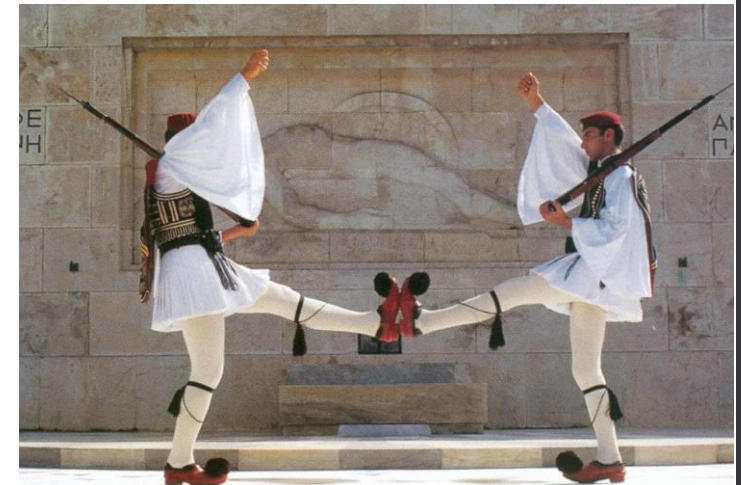

Οι κάτοικοι και τα κράτη της Ευρώπης

Νίκος Φραγκιάς - ΔΑΣΚΑΛΟΣ

29. Οι κάτοικοι της Ευρώπης

- Η Γηραιά Ήπειρος, όπως αποκαλείται η Ευρώπη, κατοικήθηκε πριν από χιλιάδες χρόνια. Με τις αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν εντοπιστεί πολλά ανθρωπολογικά ευρήματα σε διάφορες περιοχές της, όπως στα Πετράλωνα Χαλκιδικής στην Ελλάδα, στο Νεάντερταλ της Γερμανίας, στο Κρομανιόν της Γαλλίας και άλλου. Οι άνθρωποι αυτοί είναι οι πρόγονοι των σημερινών κατοίκων των κρατών της Ευρώπης.
- Με βάση το **ανάγλυφο**, το **κλίμα** και το **φυσικό πλούτο** που επηρεάζουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, χωρίζουμε την Ευρώπη σε τέσσερις περιοχές:
 - Στη Σκανδιναβία
 - Στη Βορειο-κεντρική Ευρώπη
 - Στην Ανατολική Ευρώπη
 - Στη Νότια Ευρώπη.

Τα κράτη της Ευρώπης

- Όλα τα κράτη της Ευρώπης δεν είναι το ίδιο ανεπτυγμένα οικονομικά και τεχνολογικά. Η ανάπτυξη εξαρτάται από τη μορφολογία του εδάφους κάθε κράτους, από το πολιτικό καθεστώς που διαμορφώνεται σε αυτό και γενικά από τις ιστορικές συνθήκες που επιδρούν θετικά ή αρνητικά στην πορεία ενός λαού (π.χ. ένας πόλεμος).
- Η Ευρώπη παρουσιάζει **υψηλό βιοτικό επίπεδο** (διατροφή, κατοικία, δημόσια υγεία κ.λπ.) και **μεγάλη πνευματική ανάπτυξη** (παιδεία, επιστήμες, τέχνες, γράμματα κ.λπ.). Βέβαια, στα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης παρατηρούνται μεγάλες αποστάσεις στον οικονομικό τομέα συγκριτικά με τα ανεπτυγμένα κράτη της Βόρειας και της Κεντρικής Ευρώπης.

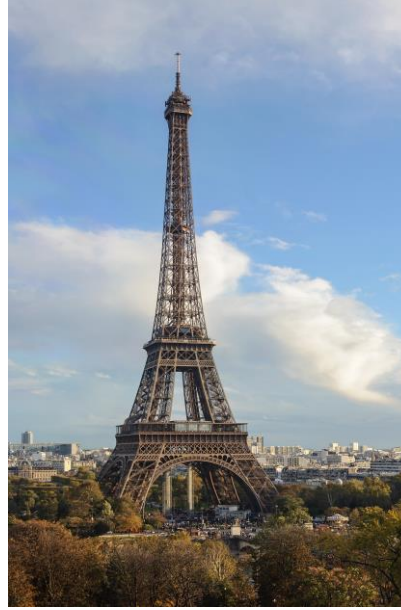
30. Πολιτιστικά χαρακτηριστικά

- Έχουμε χαρακτηρίσει την Ευρώπη ως χερσόνησο της Ευρασίας. Ωστόσο την εξετάζουμε ως ήπειρο όχι τόσο από γεωγραφικής πλευράς όσο λόγω της ιστορίας και του πολιτισμού της που παρουσιάζουν σημαντικό ενδιαφέρον. Η Ευρώπη ενσωμάτωσε στον αρχαίο ελληνικό και στο ρωμαϊκό πολιτισμό πολιτιστικά στοιχεία που πήρε από τον πολιτισμό των λαών της Ασίας (Κίνα, Ινδία, Μεσοποταμία) και της Αφρικής (Αίγυπτος) και δημιούργησε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Ο πολιτισμός αυτός εξελίχθηκε στο πέρασμα των αιώνων και πρόσφερε τα φώτα της παιδείας, των επιστημών και των τεχνών στον υπόλοιπο κόσμο.
- Η εποχή της αρχαίας Ελλάδας, της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, καθώς και η εποχή της Αναγέννησης αποτελούν ιστορικές περιόδους, των οποίων η προσφορά στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού υπήρξε καθοριστική.
- Οι ανακαλύψεις αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο στην ιστορία της Ευρώπης. Οι μεγάλοι θαλασσοπόροι, εκτός από τους νέους κόσμους που γνώρισαν, χάραξαν νέους δρόμους επικοινωνίας προς όλα τα σημεία του ορίζοντα. Αποτέλεσμα των μεγάλων ανακαλύψεων και των εφευρέσεων ήταν η έκρηξη της Βιομηχανικής Επανάστασης στην Αγγλία το 18ο αιώνα. Πρόκειται για τεχνολογική έκρηξη, η οποία οδήγησε σταδιακά στην οικονομική πρόοδο και σε κοινωνικές αλλαγές.
- Κάθε λαός της Ευρώπης μιλά τη δική του γλώσσα και έχει τα δικά του ήθη και έθιμα. Παρ' όλα αυτά οι λαοί της Ευρώπης έχουν κοινή πολιτιστική ταυτότητα, ένα από τα στοιχεία της οποίας είναι και η θρησκεία. Επικρατέστερη **θρησκεία** των κρατών της Ευρώπης είναι ο χριστιανισμός, που παρουσιάζεται σε τρία μεγάλα διαφορετικά δόγματα (ορθόδοξοι, καθολικοί και διαμαρτυρόμενοι). Σε λίγες χώρες επικρατεί ο μωαμεθανισμός.

31. Αξιοθέατα - Μνημεία

- Οι κάτοικοι της «Γηραιάς Ηπείρου» παρατηρώντας την αρμονία, την ομορφιά και τη σοφία της φύσης δημιούργησαν αξιόλογα υλικά και πνευματικά μνημεία. Έργα αρχιτεκτονικής, γλυπτικής και ζωγραφικής κοσμούν σχεδόν όλες τις πόλεις της Ευρώπης, πολλά από τα οποία βρίσκονται σε μεγάλες πινακοθήκες και γνωστά μουσεία.
- Τα έργα αυτά αποτελούν επιτεύγματα μεγάλων ιστορικών περιόδων, που έζησε η ήπειρός μας, ξεκινώντας από την Αρχαία Ελλάδα, τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, το Μεσαίωνα, την Αναγέννηση, το Διαφωτισμό, τη Γαλλική Επανάσταση και φτάνοντας μέχρι την Ευρώπη του σήμερα.
- Στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού σημαντικό ρόλο διαδραμάτισαν και τα στοιχεία που έφεραν οι Ευρωπαίοι από τις εκστρατείες και τα ταξίδια που έκαναν στις άλλες ηπείρους. Από την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου, καθώς και από τις εξερευνήσεις των θαλασσοπόρων πολλά δημιουργήματα κατοίκων των άλλων ηπείρων ήρθαν στην Ευρώπη και συνέβαλαν στην εξέλιξή της. Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός είναι δημιούργημα των Ευρωπαίων με τη συμβολή όλων των κατοίκων του πλανήτη μας.

32. Τομείς παραγωγής αγαθών και παροχής υπηρεσιών

1. Πρωτογενής τομέας παραγωγής προϊόντων

Οι άνθρωποι από την εμφάνισή τους ασχολήθηκαν με την *καλλιέργεια* της γης, την *κτηνοτροφία* και την *αλιεία*. Σιγά-σιγά άρχισαν να εξορύσσουν μεταλλεύματα από τη γη, όπως σίδηρο και χαλκό, για να ικανοποιούν τις ανάγκες τους και να κόβουν ξύλα (*υλοτομία*) για θέρμανση και κατασκευή διαφόρων αντικειμένων

2. Δευτερογενής τομέας παραγωγής προϊόντων

Πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν ανεπτυγμένες *βιοτεχνίες* και *βιομηχανίες*. Επεξεργάζονται προϊόντα του πρωτογενούς τομέα και παράγουν ή κατασκευάζουν νέα προϊόντα (αυτοκίνητα, αεροπλάνα, κοσμήματα, υφάσματα κ.λπ.) χρησιμοποιώντας πρώτες ύλες από τη γη ή προϊόντα που προμηθεύονται από άλλες μεταποιητικές μονάδες. Δηλαδή παράγουν προϊόντα του δευτερογενούς τομέα.

3. Τριτογενής τομέας παροχής υπηρεσιών

Το *εμπόριο*, οι *μεταφορές*, η *εκπαίδευση*, η *υγεία*, η *παροχή υπηρεσιών* και η απαίτηση για καλύτερη ποιότητα ζωής προκάλεσαν στην Ευρώπη μεγάλη ανάπτυξη και του τριτογενούς τομέα. Σε κάθε σύγχρονη οικονομία οι δραστηριότητες του τομέα αυτού διαρκώς διευρύνονται και αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

33. Οι σχέσεις των κρατών της Ευρώπης και η Ευρωπαϊκή Ένωση

- Η **9η Μαΐου** είναι "**Ημέρα Ευρώπης**". Στις 9 Μαΐου 1950 στο Παρίσι και ενώ πλανιόταν η απειλή ενός τρίτου Παγκοσμίου πολέμου στο οποίο θα βυθιζόταν όλη η Ευρώπη, έγινε το πρώτο βήμα για τη δημιουργία της ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασίστηκε σε σχέδια Γάλλων και σκοπό είχε να ενώσει την κατεστραμμένη από πολέμους Ευρώπη σε ένα υπερεθνικό ευρωπαϊκό όργανο, όπου θα χειριζόταν κυρίως τη βιομηχανία άνθρακα και χάλυβα. Η υπογραφή της συνθήκης έγινε στο Παρίσι το 1951 μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας και αργότερα (1957) μετεξελίχθηκε σε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (**Ε.Ο.Κ.**) και έξι ευρωπαϊκά κράτη έγιναν μέλη της.

Ευρωπαϊκή Ένωση

- Τα πρώτα κράτη ήταν: το **Βέλγιο**, η **Γαλλία**, η **Γερμανία**, η **Ιταλία**, το **Λουξεμβούργο** και η **Ολλανδία**. Το **1973** προσχώρησαν τρία ακόμα κράτη: η **Δανία**, η **Ιρλανδία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**. Το **1981** η **Ελλάδα** έγινε το 10ο μέλος. Ακολούθησαν το **1986** η **Πορτογαλία** και η **Ισπανία**. Το **1995** τα κράτη έγιναν 15 με την προσθήκη της **Αυστρίας**, της **Σουηδίας** και της **Φιλανδίας**. Από το **2004** στην Ε.Ε εντάχθηκαν 10 νέα μέλη. Αυτά είναι: **Κύπρος**, **Τσεχία**, **Εσθονία**, **Ουγγαρία**, **Λετονία**, **Λιθουανία**, **Μάλτα**, **Πολωνία**, **Σλοβακία**, **Σλοβενία**. Τέλος από το **2007** η **Ρουμανία** και η **Βουλγαρία** εντάχθηκαν στην Ε.Ε κι έτσι ο αριθμός των κρατών - μελών ανέρχεται σήμερα σε **27**.

ΟΡΓΑΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΣΤΟΧΟΙ

Οι στόχοι της Ε.Ε. σήμερα, εκτός από οικονομικοί είναι και κοινωνικοί και αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης όλων των Ευρωπαίων. Κοινός στόχος η διατήρηση της διαφορετικότητας κάθε κράτους - μέλους και της εθνικής του ταυτότητας. Η γλώσσα, η θρησκεία, τα ήθη και έθιμα και γενικά ο πολιτισμός κάθε χώρας πρέπει να διατηρούνται ζωντανά και να προβάλλονται και στα υπόλοιπα κράτη. Για να γίνει μια χώρα μέλος της Ε.Ε. πρέπει:

- 1. Να έχει δημοκρατικό πολίτευμα**
- 2. Να σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις μειονότητες,**
- 3. Η οικονομία της να λειτουργεί κανονικά**
- 4. Να εφαρμόζει τη νομοθεσία της Ε.Ε.**

ΟΡΓΑΝΑ

Τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. (εκπροσωπούνται όλες οι χώρες, κράτη - μέλη της) είναι:

Το **Συμβούλιο Υπουργών**, το βασικό όργανο που λαμβάνει τις πολιτικές αποφάσεις. Αποτελείται από τους υπουργούς όλων των μελών και έχει έδρα τις Βρυξέλλες. Η Προεδρία του Συμβουλίου ασκείται από κάθε κράτος για μια περίοδο έξι μηνών.

Το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** που είναι το νομοθετικό όργανο και ελέγχει τις αποφάσεις. Έχει 732 μέλη – ευρωβουλευτές (Η Ελλάδα 24) και συνεδριάζει στις Βρυξέλλες.

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** (Κομισιόν) αποτελεί το εκτελεστικό όργανο που διαχειρίζεται όλες τις αποφάσεις. Ταυτόχρονα διαχειρίζεται τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τον οικονομικό προϋπολογισμό της. Τα μέλη της ονομάζονται επίτροποι. Από το 2005 κάθε κράτος - μέλος εκπροσωπείται από έναν επίτροπο. Έχει έδρα τις Βρυξέλλες.

Το **Ευρωπαϊκό Δικαστήριο** είναι το δικαστικό όργανο που ευθύνεται για την τήρηση των νόμων από τα κράτη - μέλη. Έχει έδρα το Λουξεμβούργο και αποτελείται από 15 δικαστές που διορίζονται για έξι (6) χρόνια. Όλοι οι πολίτες της Ε.Ε. μπορούν να προσφεύγουν σε αυτό.